การพัฒนาการจัดการเรียนแบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development Of Blended Learning about Thai language ability for Grade IV Primary School

พิชญา ปรีชารัตน์[1*] ธนะวัฒน์ วรรณประภา[2] นคร ละลอกน้ำ[3]
Pitchaya Preecharat[1*] Thanawat Wannaprapha[2] Nakorn Lalognum[3]

Received: *October 29, 2022*
Revised: *November 15, 2022*
Accepted: *November 30, 2022*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 = 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหนองตะโก ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ที่เรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวนนักเรียนทั้งหมด 32 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้วิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยประกอบด้วย บทเรียนออนไลน์ แบบทดสอบ แบบสอบถามความพึงพอใจ และแบบฝึกหัด

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1 มีค่าเท่ากับ 80.21 E2 มีค่าเท่ากับ 81.88 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบผสมผสาน, ประโยคเพื่อการสื่อสาร

[*1]นักศึกษาปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
[2]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
[3]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
[*1] student of master, Educational Technology, Faculty of Education, Burapha University
Email krusnowhite@gmail.com
[2]Assistant Professor, Educational Technology, Faculty of Education, Burapha University
Email thanawat@buu.ac.th
[3]Assistant Professor, Educational Technology, Faculty of Education, Burapha University
Email nakhon@buu.ac.th

Abstract

The objectives of this research and development study were: 1) To develop blended learning management to be effective according to the criteria E1/E2 = 80/80, 2) To compare scores from pre-test and post-test in blended learning, and 3) To study the students' satisfaction towards blended learning. The sample group used in this study comprised 32 Grade IV students in the second semester of the academic year 2021 at Ban Nong Tako School, Ban Suan Subdistrict, Mueang Chon Buri District, Chonburi Province, who studied the Thai language. The sample group was obtained by simple random sampling using drawing. And the school was employed as a random unit. The instruments of this study are 1) Online lessons, 2) Communicative sentence test, 3) Satisfaction questionnaire, and 4) Communication sentence exercises.

The findings revealed that: 1) the developed blended learning management was effective based on the determined criteria where E1 is equal to 80.21 and E2 is equal to 81.88; 2) from the results of score comparison, it was found that the learners' learning achievement after learning was higher than before learning at a statistically significant level of 0.01., and 3) the results of student satisfaction towards the blended learning management showed that the satisfaction was at the highest level with a mean score of 4.70.

Keywords: blended learning, Communicative Sentences

บทนำ

ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้พัฒนาก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ด้านการจัดการศึกษาได้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเห็นได้จากนโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กล่าวถึงวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาว่า ให้คนไทยได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 เพื่อดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาและนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากแผนยุทธศาสตร์ที่ 2 เพื่อผลิตและพัฒนาคน การวิจัย และนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษาได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ สร้างมาตรฐานและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้นวัตกรรมที่ทันสมัย และเหมาะสมกับทุกช่วงวัย ในการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคอุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การจัดคุณภาพการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนให้มีความหลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงต้องนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดและสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) โดยจะต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียน ใช้สื่อที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเอง สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนในด้านการศึกษา ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลต่างๆได้ง่าย ช่วยขยายเวลาเรียน

ขยายสถานที่ในการเรียน ขยายขอบเขตของเนื้อหาในการเรียนรู้อย่างไร้ขีดจำกัดได้ตามความต้องการของผู้เรียนซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ทุกเวลา

ปัจจุบันสื่อที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนที่ต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้นั้นยังมีจำนวนน้อย ครูผู้สอนไม่ปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ในยุค 4.0 และไม่ทำความเข้าใจกับการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อปรับเปลี่ยนวิธี และรูปแบบการเรียนการสอน สื่อที่ผู้สอนนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดความน่าสนใจ และในการจัดการเรียนการสอนที่มีผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันจึงจำเป็นต้องนำสื่อการสอนและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้ร่วมกัน เพื่อให้การเรียนการสอนนั้นบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเข้าใจในเรื่องของการใช้เครื่องมือเกี่ยวกับไอซีทีในด้านการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันจึงมีการพัฒนาในด้านต่างๆ เช่น ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และไอซีที โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้ควบคุมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับสภาพการเรียนรู้โดยการสร้างห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับประสบการณ์จริง ดังนั้นในการแก้ปัญหาอีกหนึ่งแนวทางคือครูผู้สอนจะต้องผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนและการเรียนแบบออนไลน์เข้าด้วยกัน ซึ่งเรียกว่า การเรียนรู้แบบผสมผสาน มีเป้าหมายเพื่อการนำเอาการเรียนแบบเผชิญหน้าและการเรียนออนไลน์ซึ่งดีที่สุดเข้ามาประยุกต์ใช้ร่วมกัน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นมีทักษะความคิด ความรู้ คิดอย่างมีเหตุมีผล เป็นการพัฒนาผู้เรียนและให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างอิสระ

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 2 ท่าน ที่มีประสบการณ์สอนเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปีที่สอนในรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นครูจากโรงเรียนบ้านเขาแรต พบว่า รายวิชาที่เกิดปัญหาในการสอนมากที่สุด คือ รายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้ภาษาไทยเป็นวิชาบังคับซึ่งอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง นั่นคือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยแต่ละสาระนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จึงจำเป็นจะต้องจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของผลการสอบในรายวิชาภาษาไทย และผลคะแนนการทดสอบระดับชาติความสามารถพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2561 ในรายวิชาภาษาไทย มีผลคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ 51.51 % (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ, 2561) โดยนักเรียนส่วนมากมีปัญหาในด้านการใช้ภาษาและการใช้โครงสร้างประโยคที่ถูกต้อง ไม่สามารถเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษาเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ ส่งผลต่อการนำประโยคหลายประโยคมาเรียงเป็นข้อความ เนื้อหาที่เกิดปัญหาในด้านการสอนมากที่สุดคือ หลักการใช้ภาษา ซึ่งอยู่ในสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ โดยเกิดจากหลายสาเหตุประกอบกัน เนื้อหาที่ซับซ้อนเป็นอีกหนึ่งสาเหตุในการที่ครูผู้สอนจะต้องนำเสนอเนื้อหาการสอนโดยใช้สื่อที่หลากหลาย และเร้าความสนใจในการเรียน โดยในรายวิชาภาษาไทยมีความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอย่างมาก และจากการสัมภาษณ์พบข้อเสนอตรงกันว่า เนื้อหาที่มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด คือเนื้อหาเรื่องประโยคเพื่อการสื่อสาร จากการวิเคราะห์และศึกษาตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางนั้นมีการกำหนดให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถวิเคราะห์และเปรียบเทียบประโยคสองส่วนและประโยคสามส่วน ซึ่งนักเรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้เรื่อง ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยคจากระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางระบุให้นักเรียนสามารถระบุชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค สามารถแต่งประโยคง่ายๆได้อย่างถูกต้องตามโครงสร้างของประโยค โดยเนื้อหาเรื่องนี้มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากนักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค รวมทั้งยังไม่สามารถเรียงประโยคตาม

โครงสร้างได้อย่างถูกต้องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นเมื่อนักเรียนต้องเรียนรู้เรื่องการเขียนประโยค และการเปรียบเทียบประโยคสองส่วนและประโยคสามส่วนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนจึงไม่สามารถทำความเข้าใจเรื่องการวิเคราะห์ประโยค การเปรียบเทียบประโยคสองส่วน และประโยคสามส่วนได้ ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ไม่น่าพึงพอใจ จากปัญหาที่กล่าวมานั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญที่จะนำวิธีการและนวัตกรรมเข้าช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ตรงตามลักษณะของกลุ่มผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ และการเรียนรู้

จากสภาพปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงจำเป็นต้องผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนแบบเดิมคือการเรียนในห้องเรียนกับการมีปฏิสัมพันธ์บนการเรียนแบบออนไลน์ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกซึ่งวิธีการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้จะเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดจึงได้นำวิธีการการจัดการเรียนแบบผสมผสานมาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างสื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา ตลอดจนบูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ดียิ่งขึ้น และเป็นอีกหนึ่งแนวทางในการนำการเรียนรู้แบบผสมผสานมาส่งเสริมในด้านความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำเอาเทคโนโลยีผสมผสานกับการเรียนการสอน สร้างกระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนการสอนภายในห้องเรียนแบบเผชิญหน้ากับการใช้แหล่งการเรียนรู้แบบออนไลน์ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นการนำเอาเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนนั้นเกิดการเรียนรู้สูงสุด เกิดทักษะ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนเป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี

จากสภาพข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนที่จะตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้นั้น ควรจะต้องใช้วิธีการ รูปแบบ และสื่อการสอนที่หลากหลาย เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาและเข้าถึงเนื้อหาของบทเรียนได้แม้ไม่ได้อยู่ภายในชั้นเรียน สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตโดยไร้ข้อจำกัดทั้งด้านเวลาและสถานที่ ผู้วิจัยจึงนำเอาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อเติมเต็มทั้งด้านความรู้และพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ส่งผลต่อแนวโน้มของการศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่การเปิดโอกาสทางด้านการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1/E2 = 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

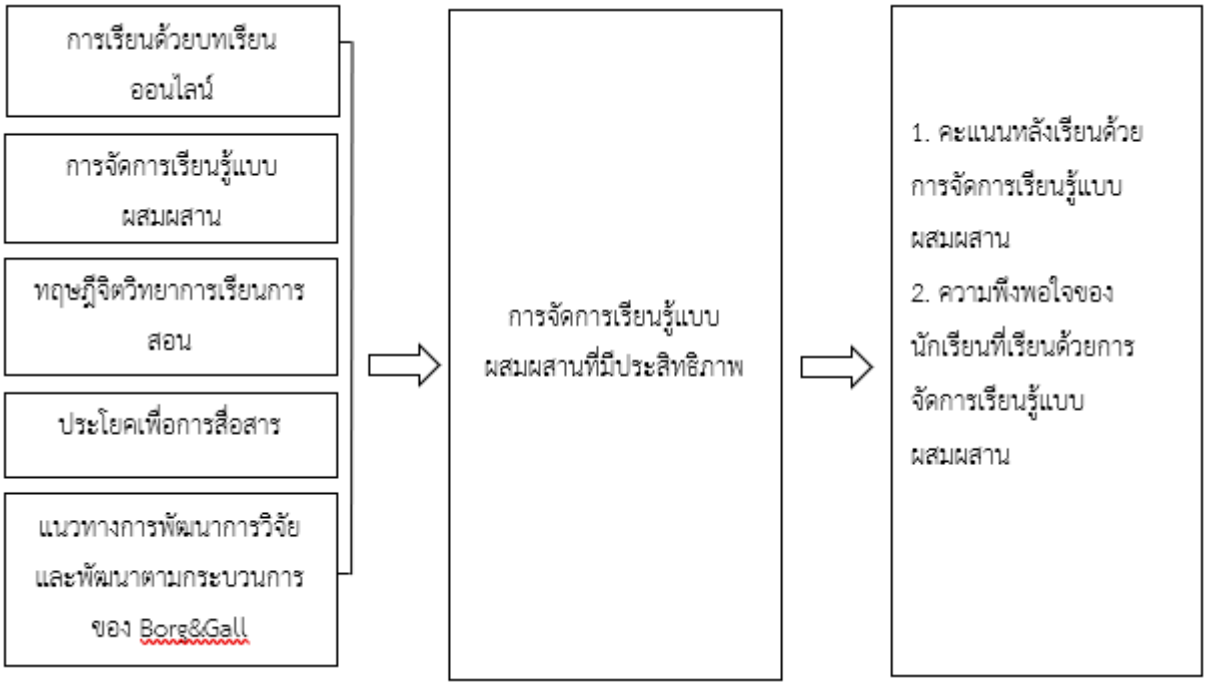
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหนองตะโก ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จำนวนนักเรียน 62 คน จำนวน 2 ห้องเรียน โดยจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหนองตะโก ตำบลบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ที่เรียนวิชาภาษาไทย จำนวนนักเรียนทั้งหมด 32 คน จำนวน 1 ห้องเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับสลาก

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์และเลือกนำขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่สอดคล้องกับรูปแบบการวิจัยและพัฒนาตามกระบวนการทั้งหมด 9 ขั้นตอน ของบอร์กและกอลล์ (Borg & Gall) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล โดยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อ โดยเชื่อมโยงจากกรอบแนวคิดการวิจัยให้สอดคล้องกับเรื่องที่พัฒนา

ขั้นที่ 2 วางแผนวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยได้ทำการวางแผนการดำเนินงานวิจัย โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาดำเนินการพัฒนางานวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพปัญหา

จากสภาพปัญหาที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจทำวิจัยเรื่องนี้ เนื่องจากในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหาในด้านการเรียนการสอนมากที่สุด เนื่องจากหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่ควรจะต้องใช้การจัดการเรียนแบบผสมผสานเข้ามาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอน คือ นักเรียนมีเวลาเรียนไม่พอเพราะโรงเรียนจัดกิจกรรมต่างๆตามวันสำคัญ ทำให้ครูสอนนักเรียนในระยะเวลาที่รวดเร็ว ส่งผลให้นักเรียนบางส่วนไม่เข้าใจในเนื้อหารายวิชา เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันส่งผลต่อรายวิชาอื่นๆในการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องนำสื่อ เทคนิค และวิธีการต่างๆเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้หาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการนั่งฟังบรรยายในชั้นเรียน ให้ความสำคัญกับการนำการจัดการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้กับการใช้สื่อ เทคนิค และกระบวนการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เรียนได้ทุกที่ทุกเวลา ตามความพร้อมและเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียน

2. การสัมภาษณ์ครูผู้สอน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 2 ท่าน ที่สอนในรายวิชาภาษาไทย สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านหนองตะโก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการใช้ภาษาและการใช้โครงสร้างประโยคที่ถูกต้อง ไม่สามารถเรียงคำตามหลักเกณฑ์ของภาษาเพื่อให้เข้าใจความหมายได้ โดยในปีที่ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นเป็นปีการศึกษา 2564 จึงได้นำข้อมูลที่เป็นรายงานสรุปผลในปี 2563 ซึ่งเป็นข้อมูลปัจจุบันที่สามารถนำมาในการทำวิจัย จากการนำข้อมูลในปัจจุบันมาเปรียบเทียบนั้น พบว่าผลการทดสอบในปี 2561 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.51% และในปี 2563 มีผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.46 % จากข้อมูลที่ใช้ในการเปรียบเทียบ พบว่า คะแนนเฉลี่ยลดลง 4.05 % จึงยังสามารถนำมาใช้ในการทดสอบประสิทธิภาพของบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนแบบผสมผสานได้เช่นเดิม

3. การวิเคราะห์ผู้เรียน

จากการศึกษาพฤติกรรมทางการเรียนของนักเรียนที่ส่งผลต่อการจัดทำวิจัย พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทยต้องใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากนักเรียนนั้นควรได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อฝึกประสบการณ์ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทางสติปัญญา โดยจากสภาพปัจจุบันนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางการเรียนที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ผู้เรียนเรียนไม่ค่อยเข้าใจ เนื่องจากเนื้อหาความรู้ในรายวิชาภาษาไทยมีเนื้อหาค่อนข้างมาก และผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนโดยไม่มีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้

2. ผู้เรียนฟังการสอนเพียงแค่การบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนขาดการลงมือปฏิบัติในการเรียนรู้ด้วยตนเองและขาดการเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์ในการเรียนรู้

3. เมื่อผู้เรียนไม่เข้าใจในเนื้อหา ผู้เรียนขาดความกระตือรือล้นในการเรียน เนื่องจากไม่มีสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจ เช่น สื่อการสอน

4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อนำมาออกแบบเนื้อหารายวิชาให้สอดคล้องกับระดับชั้นของผู้เรียน โดยใช้พิจารณาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เรียนจากการเรียนรู้บทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนแบบผสมผสานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. ผลการสังเคราะห์สัดส่วนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

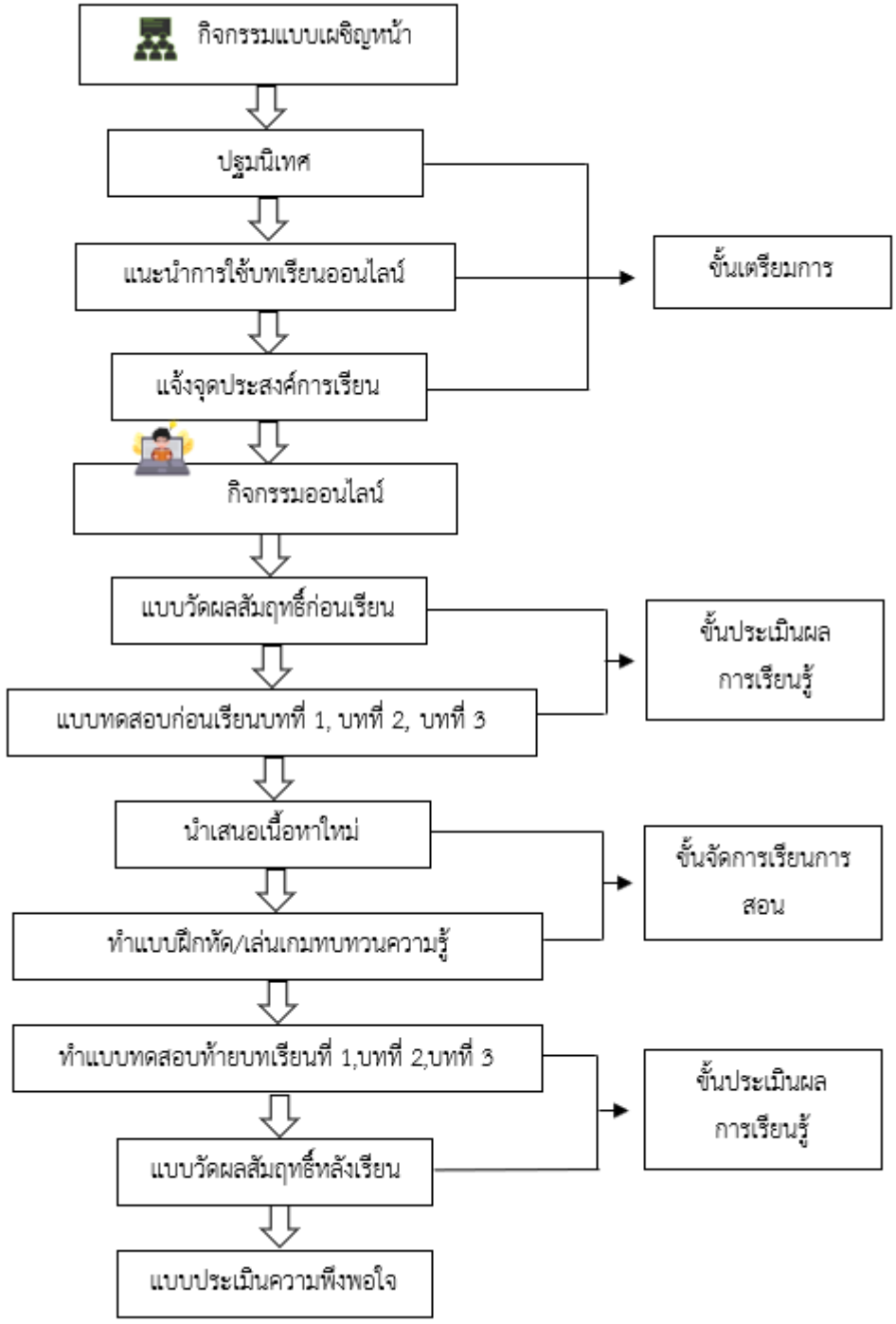
ตารางที่ 1 สัดส่วนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 70:30

ห้องเรียนแบบเผชิญหน้า 		**ห้องเรียนแบบออนไลน์** 	
ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	**ร้อยละ**	**ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้**	**ร้อยละ**
ปฐมนิเทศ	10	นำเสนอเนื้อหาใหม่	40
ศึกษาคู่มือการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์	10	กิจกรรมและเกม	10
แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้	10	แบบทดสอบระหว่างบทเรียน	10
		แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน	10
สัดส่วนร้อยละ	**30**	**สัดส่วนร้อยละ**	**70**

จากตารางที่ 3 สัดส่วนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้จัดกระบวนการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยแบ่งการจัดการเรียนการสอนเป็น 2 รูปแบบ ตามอัตราส่วน 70 : 30 คือ ห้องเรียนแบบเผชิญหน้าและห้องเรียนแบบออนไลน์ โดยจากการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการจัดการเรียนแบบผสมผสานนั้นที่ได้ศึกษาใน บทที่ 2 พบว่าจะช่วยให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน ควบคุมการเรียนได้ด้วยตนเอง และมีครูผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียน ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจในเรื่องที่เรียน และเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนารูปแบบสื่อ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบสื่อการสอน คือ บทเรียนออนไลน์ โดยร่างการออกแบบสื่อ ประกอบด้วยการกำหนดสี รูปแบบ ขนาดตัวอักษร และเนื้อหาข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่น การใส่เนื้อหา กิจกรรมแบบฝึกหัด และแบบทดสอบ ซึ่งจะเขียนเป็นกรอบเนื้อหาย่อยๆ พร้อมทั้งร่างสตอรี่บอร์ดเพื่อแสดงเรื่องราวต่างๆก่อนสร้างบทเรียนออนไลน์ โดยนำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมาวิเคราะห์ตามกระบวนการเรียนการสอน ใช้วิธีการจัดการเรียนแบบผสมผสานเข้ามาประยุกต์ใช้กับบทเรียนออนไลน์ มีกระบวนการออกแบบตามขั้นตอน ดังนี้

หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ภาพที่ 1 หลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ หลังจากที่ผู้วิจัยได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามขั้นตอนการออกแบบแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำบทเรียนออนไลน์มาทำการทดสอบก่อนเพื่อหาข้อผิดพลาดแล้วนำผลที่ได้นั้นไปปรับปรุงแก้ไข โดยได้ออกแบบเครื่องมือเพื่อนำไปพัฒนา ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อใช้สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและด้านการสร้างสื่อ
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร
3. แบบประเมินความพึงพอใจโดยผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินคุณภาพบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

ขั้นที่ 5 แก้ไขผลิตภัณฑ์ ผู้วิจัยได้ทำการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยมีสื่อการเรียนการสอนคือบทเรียนออนไลน์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินโดยจากการประเมินพบว่า มีค่าความสอดคล้อง ioc เฉลี่ยในแต่ละข้อผ่านเกณฑ์ ได้แบบประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อที่สมบูรณ์ จึงได้นำสื่อการสอนมาปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอข้อคิดเห็นเพื่อดำเนินการพัฒนาสื่อการสอนให้มีความสมบูรณ์เพื่อพร้อมนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 6 ทดสอบสื่อ ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมาทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดเขาแรต ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ที่มีความสามารถทางด้านการเรียนโดยมีผลการเรียนอยู่ในระดับที่เก่ง ปานกลาง และอ่อน คละกันอยู่รวมกัน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ กิจกรรม สื่อการสอน และระยะเวลาในการเรียน เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขและนำมาดำเนินการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 7 แก้ไขผลิตภัณฑ์ หลังจากที่ผู้วิจัยได้นำเอาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 20 คน ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขตามปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น เพื่อให้พร้อมนำมาใช้งานกับกลุ่มตัวอย่าง และให้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมีประสิทธิภาพตามกระบวนการจัดการเรียนรู้และตรงตามวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 8 การทดสอบภาคสนาม ในขั้นการทดสอบภาคสนามผู้วิจัยได้นำบทเรียนออนไลน์โดยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปใช้กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านหนองตะโก จำนวนนักเรียนทั้งหมด 32 คน ในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร โดยสอนเป็นรูปแบบชั้นเรียน ใช้วิธีการสอนแบบผสมผสานทั้งการเรียนภายในห้องเรียนและการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องประโยคมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านการอ่านการเขียน และการแต่งประโยคของผู้เรียนให้สามารถเข้าใจ และสามารถเขียน อ่าน และแต่งประโยคได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้

ขั้นที่ 9 การนำไปใช้และเผยแพร่ ผู้วิจัยได้นำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อมูลจากการใช้เครื่องมือและทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือต่างๆเพื่อคำนวณและแปลผลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบทดสอบระหว่างเรียนแต่ละบท
3. แบบทดสอบหลังเรียน
4. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน

ผลการวิจัย

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ E1 มีค่าเท่ากับ 80.21 E2 มีค่าเท่ากับ 81.88 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ซึ่งเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถนำผลจากการวิจัยมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า จากการศึกษาและจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทำให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือล้นในการเรียนมากขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้สื่อการเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียนควบคู่กัน จึงทำให้กระบวนการเรียนรู้นั้นน่าสนใจมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม อ้างอิงจาก ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2541) ที่กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนควรได้รับเนื้อหาที่เป็นลำดับขั้นตอนซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมแรงให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ โดยแนวคิดนี้จะนำเสนอวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนทราบ และดำเนินการเรียนการสอนไปตามความยากง่ายของบทเรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจในบทเรียนได้รวดเร็ว และระหว่างการเรียนการสอนในบทเรียนออนไลน์นั้น ผู้เรียนจะได้เรียนรู้บทเรียนอย่างสนุกสนาน กล่าวคือ มีการนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ เนื้อหาบทเรียนเป็นสื่อการสอนที่มีเรื่องราวเป็นการ์ตูนอนิเมชั่น ระหว่างการเรียนการสอนมีการจัดกิจกรรมต่างๆที่น่าสนใจ ได้แก่ แบบฝึกหัดออนไลน์ เกมออนไลน์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนนั้นสนุกสนานกับการเรียน กระตุ้นผู้เรียนให้สนใจการเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวกในการเรียนการ จึงทำให้การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นเกิดประสิทธิภาพ เหมาะสำหรับการนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่จะช่วยตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่ได้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นมีคะแนนก่อนเรียนสูงกว่าหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานตามการวิจัยพัฒนาตามรูปแบบของ (Borg; & Gall. 1989: 784-785) ซึ่งได้มีกระบวนการออกแบบการวิจัยและ

พัฒนาสื่อที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยสรุปผลในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1) ด้านเนื้อหาการดำเนินเรื่องอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 2) ด้านการออกแบบอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 3) ด้านภาพรวมของบทเรียนออนไลน์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.81 และผลเฉลี่ยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธวัช สมารักษ์ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน จากการศึกษาพบว่า การใช้บทเรียนออนไลน์แบบจัดการเรียนรู้ผสมผสาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยแก้ปัญหาและเป็นอีกวิธีการที่เหมาะสมเพื่อใช้มาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1.บทเรียนออนไลน์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนของแบบทดสอบของบทเรียนออนไลน์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยภาพรวมผลการประเมินคุณภาพด้านเนื้อหาได้คะแนนเฉลี่ยทุกด้านมีค่าเท่ากับ 4.48 มีค่าอยู่ในช่วง 4.50 – 5.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ พบว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้ 2. ผลการประเมินคุณภาพด้านสื่อและการนำเสนอได้คะแนนเฉลี่ยทุกด้านมีค่าเท่ากับ 4.61 มีค่าอยู่ในช่วง 4.50-5.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้พบว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ 3. ค่า T-test ได้เท่ากับ 28.22 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ตามสมมุติฐานที่ได้ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้น มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีสื่อการสอนคือบทเรียนออนไลน์ ซึ่งมีกระบวนการนำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนเชื่อมโยงกัน มีการจัดกิจกรรมที่เร้าความสนใจของผู้เรียน สอดคล้องกับทฤษฎีปัญญานิยม อ้างอิงจาก ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2541) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนจะมีอิสระในการเรียน สามารถควบคุมการเรียนได้ด้วยตนเอง ทางผู้วิจัยออกแบบการเรียนที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ทำให้เนื้อหาที่นำเสนอเหมาะสมกับวัย และความสามารถ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาที่จะนำไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนออนไลน์ควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน จากการนำไปใช้จริงกับผู้เรียนทำให้เห็นได้ว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบผสมผสานนั้นมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ผู้เรียนสนใจในการเรียนและสนุกสนานกับการทำกิจกรรมต่างๆระหว่างเรียน ได้แก่ การทำแบบฝึกหัดออนไลน์ การเล่นเกมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาในแต่บทเรียน โดยเมื่อนำมาบทเรียนออนไลน์มาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา ทำให้การเรียนมีคุณภาพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอดุลย์ ภัยชำนาญ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการเรียนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา จากการศึกษาพบว่า การเรียนการสอนแบบผสมผสานเมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียน ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การจัดการศึกษาจึงเปิดกว้าง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา และทุกสถานที่ ทำให้การเรียนมีคุณภาพและนำไปใช้ประโยชน์จากการศึกษาได้เป็นอย่างดี ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสถิติที่ระดับ 0.1

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ที่ปรากฏเช่นนี้เพราะว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อการสอนเป็นบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการ

สอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนภายในห้องเรียนแบบเผชิญหน้า ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและเป็นผู้แนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างผู้เรียนกับครูผู้สอน นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ หากสงสัยหรือไม่เข้าใจจะมีครูผู้สอนคอยให้ความรู้เพิ่มเติม มีการนำเสนอเนื้อหาที่มีรูปแบบการเรียนที่เร้าความสนใจของผู้เรียน จึงทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือล้นและสนใจในการเรียน ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและได้ลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจต่อการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาทินี สะกะมณี ได้พัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Flip album สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการศึกษาพบว่า การนำบทเรียนออนไลน์มาใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้สนใจในการเรียนมากขึ้น เป็นสื่อการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความพร้อมของผู้เรียน ตามหลักการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการนำเอาสื่อเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งเป็นการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียนเข้าสู่การพัฒนาทักษะการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนให้สูงขึ้น ผลการวิจัย 1. บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Flip album สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ E1/ E2 เท่ากับ 86.22/86.44 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน E1/ E2 (85/ 85) ที่กำหนดไว้ 2. ผลการวิเคราะห์เพื่อค่าดัชนีประสิทธิผลของบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 76 ด้วยโปรแกรม Flip album สำหรับนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.72 หรือคิดเป็นร้อยละ 72 แสดงว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทางพัฒนาการทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 72.30 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีเรื่องการสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้วยโปรแกรม Flip album สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้ใช้บทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีอิสระ โดยหากมีข้อสงสัยหรือมีข้อคำถามสามารถได้รับการอำนวยความสะดวก และคำแนะนำจากครูผู้สอน จึงเหมาะกับการนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งจะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น

2. การจัดแหล่งเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรมีความหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนและได้รับความรู้จากการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ใหม่ๆ

3. การจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในยุค 4.0 นั้น ควรให้ความรู้กับบุคลากรในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการศึกษาสำหรับนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมกรรมการเรียนการสอน ที่จะเป็นแนวทางให้ผู้เรียนนั้นสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ มีทักษะด้านเทคโนโลยีและมีความรอบรู้อย่างหลากหลาย พัฒนาการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนสนุกและมีความสุขกับการเรียนรู้ หากเป็นเช่นนี้ ผู้เรียนจะสนใจการเรียนและจะเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพัฒนาบทเรียนออนไลน์ร่วมกับการสอนแบบผสมผสานซึ่งเป็นการเรียนแบบปกติ โดยเปิดโอกาสการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์อย่างอิสระ และมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวก ดังนั้นครั้งต่อไปอาจจะเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรูปแบบต่างๆ ใช้สื่อที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้เทคโนโลยีเสมือนจริง (Virtual reality) และการใช้เกมรูปแบบสามมิติ เพื่อกระตุ้นความสนใจและการเรียนรู้ของผู้เรียน และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ควรศึกษาผลกระทบหรือปัจจัยอื่นๆที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน

3. ควรศึกษาเกี่ยวกับการเลือกใช้สื่อต่างๆ เช่น สื่อสังคมออนไลน์ ที่จะสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน

4. ควรมีการนำการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย

5. รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาหรือนำทักษะและวิธีการเทคนิคอื่นๆเข้ามาใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.กรุงเทพ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *การเรียนการสอนแบบอีเลินนิ่ง*. เข้าถึงได้จาก : https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=9618&Key=news15

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). *เทคโนโลยการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลธวัช สมารักษ์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยใช้กรณีศึกษาด้วยวีดีโอแชร์ริง เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ.*

จินตวีร์ คล้ายสังข์. (2554). *การออกแบบบทเรียนออนไลน์ตามกระบวนการ ADDIE Model.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุติมา ศิลปภักดี, นภาภรณ์ ยอดสิน. (2558). *การพัฒนาบทเรียนแบบผสมผสานด้วยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต.*

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). *80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* บริษัท แดแน็กซ์ อินเตอร์ คอร์ปอเรชั่น.

ณัฐวุฒิ ศิริวัฒน์. (2558). *บทเรียนออนไลน์ผ่านโมบายล์เว็บ เรื่อง หลักการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุเพื่อการเขียนโปรแกรมภาษาจาวา สำหรับนิสิตปริญญาตรี.*

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2541). *หลักการออกแบบและการสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน.* กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทัศรินทร์ บุญพร้อม, ฉ. ส. (2559). *บทเรียนแบบผสมผสานด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบเพื่อนคู่คิดเพื่อส่งเสริมสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยี วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.*

ธาริดา สกุลรัตน์. (2559). บทเรียนออนไลน์ วิชาคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี.

นิคม วังแสง. (2555). ความสำคัญของบทเรียนออนไลน์. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปนัดดา สุกเอี่ยม. (2555). ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เรื่องพลเมืองดีของสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.

นฤดี เนตรโสภา. (2560). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสัมมาทิฏฐิของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยเทคนิคคำาถาม R-C-A.

วาทินี สะกะมณี. (2562). การพัฒนาบทเรียนออนไลน์แบบผสมผสาน กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ด้วยโปรแกรม Flip album สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.

ใจทิพย์ ณ สงขลา. (2561). การออกแบบการเรียนแนวดิจิทัล โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2561). ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสอบ NT ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2561.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12.

อดุลย์ ภัยชำนาญ, ว. น., ผ่องศรี วาณิชย์ศุภวงศ์. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานในรายวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

Campbell. (2000). บทเรียนออนไลน์. https://www.gotoknow.org/posts/279443

charles, D. (2016). online and blended learning environment

Cooper, L. (2000). Online courses. THE Journal (Technological Horizons In Education), Vol. 27, No. 8, 27.

Hew, K. F., & Cheung W. S. (2014). Students' and instructors' use of massive open online courses (MOOCs): Motivations and challenges. 12.

Khan, B. H. (1997). Web-Based Instruction. New Jersey : Educational Technology Publications.

Krutus. (2000). บทเรียนออนไลน์. https://www.gotoknow.org/posts/279443

Parson, R. (1997). Difinition of Web-based Instruction [Online]. http://www.oise.on.ca/~rperson/difinitn.htm.

Relan, A. a. G., B.B. (1997). "Web-Based Information and the Traditional Classroom : Similarities and Differencee". In Khan, B.H., ed. 1997. Web-Based Instruction. Educational Technology Publications.

Tallent-Runnels, M. K., Thomas, J. A., Lan, W. Y., Cooper, S., Ahern, T. C., Shaw, S. M., & Liu, X. (2012). Teaching courses online: A review of the research. Review of educational research, 93-135.